

Στήν υπόθεση 90/79

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενη από τον Manfred Beschel, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Έπιτροπής, επικουρούμενο από τον Robert Collin, δικηγόρο Παρισίων, με αντίκλητο τον Mario Cervino, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg, Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, εκπροσωπούμενης από τον ύπουργό έξωτερικών, ό όποϊος όρισε ως πληρεξούσιο τον Noël Museux και ως τόπο επίδόσεων τήν πρεσβεία της Γαλλίας, 2, rue Bertholet, Λουξεμβούργο,

καθ' ης,

πού έχει ως αντικείμενο νά αναγνωριστεί ότι ή Γαλλική Δημοκρατία παρέθε τις ύποχρεώσεις πού της επιβάλλονται δυνάμει τών άρθρων 12 και 113 της συνθήκης ΕΟΚ και του Κοινού Δασμολογίου, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό του Συμβουλίου 950/68 της 28ης Ιουνίου 1968 (JO L 172 της 22ας Ιουλίου 1968, σ. 1) και με τούς κανονισμούς πού στή συνέχεια τόν τροποποίησαν,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, P. Pescatore, Mackenzie Stuart και T. Koormans, προέδρους τμημάτων, A. O'Keefe, A. Touffait και O. Due, δικαστές,

γενικός εισαγγελεύς: J.-P. Warner
γραμματεύς: A. Van Houtte

έκδίδει τήν ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά και τά επιχειρήματα πού ανέπτυξαν οι διάδικοι κατά τήν έγγραφη διαδικασία συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

Τό άρθρο 22 του γαλλικού loi de finances για τό 1976 υπ' αριθ. 75-1278 της 30ης Δεκεμβρίου 1975 (JORF της 31ης Δεκεμβρίου 1975, σ. 13564) θεσπίζει στήν παράγραφο 16 μιá «εισφορά επί της χρησιμοποίησης της ανατυπώσεως», της οποίας τό προϊόν, εκτός από ένα ποσό πού περιέρχεται στή διύθυνση τελωνείων και αντιπροσωπεύει τό 5% της εισφοράς, διατίθεται στό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων, τό οποίο έτσι έπιδoteί τή λογοτεχνική παραγωγή στή Γαλλία, ιδιαίτερα στόν έπιστημονικό τομέα. Σύμφωνα μέ τά στοιχεία των γαλλικών αρχών, τά έσοδα αυτά χρησιμεύουν ιδίως για νά χρηματοδοτηθεί ή αγορά επιθεωρήσεων και νέων διδλίων, καθώς και ή μετάφραση ξένων έργων.

Κατά τήν παράγραφο 116 της ίδιας διατάξεως, ή εισφορά επιβάλλεται επί των πωλήσεων και παραδόσεων συσκευών ανατυπώσεως, εκτός από εκείνες πού προορίζονται για εξαγωγή, και πού διενεργούν οι επιχειρήσεις, οι όποτες τις κατασκευάζουν ή αναθέτουν τήν κατασκευή τους στή Γαλλία, καθώς και επί των εισαγωγών των ίδιων συσκευών από τις επιχειρήσεις πού τις εισάγουν.

Κατά τήν ίδια παράγραφο, ή εισφορά πού επιβάλλεται μέ συντελεστή 3%, καθορί-

ζεται, ρευστοποιείται και εισπράττεται όπως ο φόρος προστιθέμενης αξίας. Οι λεπτομέρειες εισπράξεώς της καθορίστηκαν μέ τό διάταγμα 75-514 της 11ης Ιουνίου 1976 (JORF της 13ης Ιουνίου 1976, σ. 3572) και μέ απόφαση της 12ης Ιουλίου 1976 (JORF της 17ης Ιουλίου 1976, σ. 4279).

Τό ίδιο άρθρο 22 του νόμου 75-218 προ- βλέπει, επιπλέον, τή θέσπιση μιáς εισφοράς επί της εκδόσεως όρισμένων έργων διδλιπωλείου, ή όποια επιβάλλεται μέ συντελεστή 0,20% εις όρος των εκδοτών λόγω των πωλήσεων, εκτός από εκείνες πού προορίζονται για εξαγωγή, των έργων πού εκδίδουν.

Η Έπιτροπή, θεωρώντας ότι ή εισφορά πού επιβάλλεται επί των εισαγωγών των εν λόγω μηχανημάτων συνιστά επιδάρωση ίσοδύναμο προς δασμούς αποτελέσματος, ή όποια απαγορεύεται από τά άρθρα 9 έπ. της συνθήκης ΕΟΚ, έφ' όσον πρόκειται για εισαγωγές πού προέρχονται από άλλα Κράτη μέλη, και είναι άσυμβίβαστη μέ τό άρθρο 113 της συνθήκης και μέ τό Κοινό Δασμολόγιο, έφ' όσον πρόκειται για εισαγωγές πού προέρχονται από τρίτες χώρες, μέ τήν από 1η Αύγουστου 1977 επιστολή της γνωστοποίησε στήν κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας τήν άποψη της και της παρέσχε τή δυνατότητα νά προβάλει τις παρατηρήσεις της.

Η γαλλική κυβέρνηση, στήν από 22 Νοεμβρίου 1977 άπάντησή της, άφου υπέδειξε ότι ή επίδικη εισφορά έχει διπλό σκοπό, νά δοηθήσει τήν πνευματική δημιουργία, ή όποια εκφράζεται μέ τό γραπτό λόγο, και νά έδραιώσει όλη τήν έκταση της προστασίας των δικαιωμάτων του δημιουργού, τά

όποια απειλούνται σοβαρά από την εξάπλωση της ανατυπώσεως, ή όποια υποκαθιστά την παραδοσιακή διάδοση των βιβλίων, εκθέτει ότι ή επίδικη εισφορά, πού θαρύνει έξισου έθνικά και εισαγόμενα προϊόντα, δέν μπορεί νά θεωρηθεί ως επιδάρυνηση ίσοδύναμου πρós δασμό αποτελέσματος. Τό γεγονός ότι ή εισπραξή της, όσον άφορά τίς εισαγόμενες συσκευές, έχει άνατεθεί στή διεύθυνση τελωνείων, δέν έχει έν προκειμένω σημασία.

Η Έπιτροπή ένέμεινε στήν άποψη της και άπηθύνη στή Γαλλική Δημοκρατία αίτιολογημένη γνώμη, μέ ήμερομηνία 28 Ιουλίου 1978, μέ την όποια διαπιστώνει ότι «μέ την έπιβολή εισφορών επί των συσκευών άνατυπώσεως ή γαλλική κυβέρνηση παρέβη τίς ύποχρεώσεις πού της επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 12 της συνθήκης ΕΟΚ, του κανονισμού 950/68 της 28ης Ιουνίου 1968 περί Κοινού Δασμολογίου και του άρθρου 113 της συνθήκης ΕΟΚ» και την καλεί νά λάβει έντός δύο μηνών τά άπαραίτητα μέτρα προκειμένου νά συμμορφωθεί πρós την έν λόγω γνώμη. Κατ' ουσία ίσχυρίζεται ότι, λόγω μή σημαντικής παραγωγής στή Γαλλία, ή εισφορά θαρύνει «σχεδόν άποκλειστικά τά εισαγόμενα προϊόντα» και ότι, έπιπλέον, λόγω του ειδικού χαρακτήρα της, δέν μπορεί νά θεωρηθεί ότι έμπίπτει σέ ένα γενικό σύστημα έσωτερικών επιδάρυσεων.

Στήν άποψη της ένέμεινε και ή κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας, εκθέτοντάς την εκ νέου στήν από 28 Σεπτεμβρίου 1978 άνακοίνωση. Η γαλλική κυβέρνηση άφου ύπενθύμισε την άνάγκη προστασίας των δικαιωμάτων του δημιουργού, τά όποια κινδυνεύουν από την εξάπλωση της άνατυπώσεως, και άφου άνέφερε ότι ή ίδια ή Έπιτροπή είχε ύποβάλει προτάσεις προκειμένου νά ληφθοϋν, σέ κοινοτικό επίπεδο, μέτρα άνάλογα μέ εκείνα πού έπικρίνει, ίσχυρίζεται, ότι ή επίδικη εισφορά θαρύνει έξισου έθνικά και εισαγόμενα προϊόντα και ότι ή έθνική παραγωγή άπέχει πολύ από τό νά θεωρηθεί ως άσήμαντη, έφ' όσον τά

έσοδα από την επίδικη επιδάρυνηση προέρχονται κατά 8% από συσκευές πού κατασκευάζονται στή Γαλλία. Η διάθεση, έξάλλου, των έσόδων αυτών σέ ένα Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων δέν έμποδίζει τό έν λόγω Κέντρο νά επιτρέπει πράγματι στίς διδλυοθηκες τόσο την άγορά ξένων βιβλίων όσο και την άγορά βιβλίων πού εκδίδονται στή Γαλλία.

Κατόπιν αυτών ή Έπιτροπή άσκησε στίς 5 Ιουνίου 1979 προσφυγή ένώπιον του Δικαστηρίου, δυνάμει του άρθρου 169 της συνθήκης ΕΟΚ, προκειμένου νά άναγνωριστει ή άποδιδόμενη παράδαση.

Τό Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, άφου άκουσε τό γενικό εισαγγελέα, άποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή άποδείξεων. Τό Δικαστήριο ζήτησε, έν τούτοις, από τούς διαδίκους, νά διευκρινίσουν, άν είναι δυνατό μέ κοινή συμφωνία, τά στατιστικά δεδομένα πού άφορούσαν την παραγωγή και την εισαγωγή στή Γαλλία των έν λόγω συσκευών άνατυπώσεως.

II. — Προτάσεις των διαδίκων

Η *προσφεύγουσα* ζητά από τό Δικαστήριο:

1. νά άναγνωρίσει ότι ή Γαλλική Δημοκρατία, μέ την έπιβολή εισφορών επί της εισαγωγής συσκευών άνατυπώσεως, παρέβη τίς ύποχρεώσεις πού της επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 12 της συνθήκης ΕΟΚ, του κανονισμού ΕΟΚ 950/68 του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1968 περί Κοινού Δασμολογίου, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, καθώς και του άρθρου 113 της συνθήκης ΕΟΚ.
2. νά καταδικάσει τή Γαλλική Δημοκρατία στά δικαστικά έξοδα.

Ἡ καθ' ἧς ζητᾶ ἀπὸ τὸ Δικαστήριον:

1. νά ἀπορρίψει τὴν προσφυγή, καί
2. νά καταδικάσει τὴν Ἐπιτροπή στὰ δικαστικά ἔξοδα.

III — Ἐπιχειρήματα τῶν διαδίκων

A — Προσφυγή

Ἡ Ἐπιτροπή παρατηρεῖ ὅτι, σύμφωνα μὲ τὴ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, κάθε χρηματικὴ ἐπιβάρυνση, ὅσο κι ἂν εἶναι ἐλάχιστη ἢ ἐπιβάλλεται μονομερῶς, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ὀνομασία τῆς, τὴν τεχνικὴ τῆς, τὸ σκοπὸ ἢ τὸν προορισμὸ τῶν ἐσόδων τῆς, ἢ ὅποια δαρύνει τὰ εἰσαγόμενα προϊόντα ἐπ' εὐκαιρία ἢ λόγω τοῦ γεγονότος τῆς διελεύσεως τῶν συνόρων, ὅταν δὲν ἀποτελεῖ καθαυτὸ δασμὸ, συνιστᾷ ἐπιβάρυνση ἰσοδύναμου ἀποτελέσματος κατὰ τὴν ἔννοια τῶν ἀρθρῶν 9, 12 καὶ 13 τῆς συνθήκης, ἀκόμα κι ὅταν δὲν ἐπιβάλλεται πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους, δὲν ἔχει καμιά συνέπεια πού νά δημιουργεῖ διακρίσεις ἢ νά εἶναι προστατευτικὴ καὶ δὲν ἀνταγωνίζεται μιὰ ἐθνικὴ παραγωγή τὸ προϊόν πού ὑπόκειται σ' αὐτή.

Τὸ πράγμα θά εἶχε διαφορετικὰ ἂν ἡ ἐπιβάρυνση:

- ἀφ' ἑνός, ἔχει τὸ χαρακτῆρα ἀμοιβῆς μιᾶς ὑπηρεσίας πού πράγματι παρέχεται στὸν εἰσαγωγέα καὶ τῆς ὁποίας τὸ ὕψος εἶναι ἀνάλογο πρὸς τὴν ἀξία τῆς ἐν λόγω ὑπηρεσίας καὶ πρὸς τὸ κόστος τῆς (ἀπόφαση τῆς 11ης Ὀκτωβρίου 1973, ὑπόθ. 39/73, Rewe, Rec. σ. 1039)
- ἀφ' ἑτέρου, ἀνάγεται σέ ἕνα γενικὸ σύστημα ἐσωτερικῶν φόρων, στὸ ὁποῖο ἐμπίπτουν συστηματικὰ καὶ μὲ τὰ ἴδια κριτήρια τόσο τὰ εἰσαγόμενα ὅσο καὶ

τὰ ἐθνικὰ προϊόντα πού εἶναι παρεμφερῆ ἢ δεκτικὰ συγκρίσεως (ἀπόφαση τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1972, ὑπόθ. 29/72, Marimex, Rec. σ. 1309).

Ἐν τούτοις, ἀκόμα κι ἂν ἀνάγεται σέ ἕνα γενικὸ σύστημα ἐσωτερικῶν φόρων, στὸ ὁποῖο ἐμπίπτουν, σύμφωνα μὲ τὰ ἴδια κριτήρια, εἰσαγόμενα καὶ ἐθνικὰ προϊόντα, μιὰ εἰσφορά μπορεῖ νά συνιστᾷ ἐπιβάρυνση ἰσοδύναμου ἀποτελέσματος πρὸς δασμὸ κατὰ τὴν εἰσαγωγή, ἂν ἐμφανίζεται ὅτι προορίζεται ἀποκλειστικὰ γιὰ τὴν ὑποστήριξη δραστηριοτήτων ἀπὸ τίς ὁποῖες ὠφελοῦνται κατ' οὐσίαν μόνο τὰ ἐθνικὰ προϊόντα, κατὰ τρόπο ὥστε ἡ ἐπιβάρυνση γι' αὐτὰ νά ἀντισταθμίζεται, δεδομένου ὅτι ἕνας τέτοιος φόρος δὲν ἔχει παρά μόνο τὴν ἐπίφαση ἑνὸς συστήματος ἐσωτερικῶν φόρων (ΔΕΚ 19 Ἰουνίου 1973, ὑπόθ. 77/72 *Capolongo*, Rec. σ. 611· ΔΕΚ 18 Ἰουνίου 1975, ὑπόθ. 94/74, *JGAV*, Rec. σ. 699· ΔΕΚ 25 Μαΐου 1977, ὑπόθ. 76/76, *Cucchi*, Rec. σ. 987).

Κατὰ τὴν Ἐπιτροπή, ὅταν πρόκειται γιὰ συσκευές ἀνατυπώσεως πού δὲν κατασκευάζονται στὴ Γαλλία, εἶναι ἡ εἰσαγωγή ἐκείνη πού, σύμφωνα μὲ τὸ ἀρθρο 22 τοῦ *Loi des finances*, ἀποτελεῖ τὸ καθοριστικὸ στοιχεῖο εἰσπράξεως τῆς εἰσφοράς, ἐνῶ τίποτα δὲ συντρέχει ὥστε νά τῆ θεωρήσει κανεὶς ὡς ἀμοιβὴ παρασχεθείσας ὑπηρεσίας. Ἐπομένως, πληροῦνται οἱ δύο πρώτες προϋποθέσεις πού ἔθεσε ἡ ἀνωτέρω νομολογία.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ σημεῖο περὶ τοῦ ἂν ἡ ἐν λόγω εἰσφορά δὲ συνιστᾷ ἐσωτερικὸ φόρο ὑπὸ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθρου 95 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἡ Ἐπιτροπή δέχεται ὅτι, ἀπὸ ἀφηρημένη καὶ αὐστηρὰ νομικὴ ἀποψη, ἡ εἰσφορά αὐτὴ ἔχει ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ στοιχεῖα ἑνὸς ἐσωτερικοῦ φόρου, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλεται συστηματικὰ σέ ἐθνικὰ καὶ εἰσαγόμενα προϊόντα. Ἡ πραγματικὴ ὁμοιότητα ὅμως εἶναι διαφορετικὴ. Κατὰ τὴν Ἐπιτροπή, ἡ γαλλικὴ παραγωγή συσκευῶν ἀνατυπώσεως εἶναι ἀμελητέα. Μὲ ἄσση ἐπίσημες στατιστικὲς περὶ εἰσαγωγῶν καὶ ἐπίσημες βιομηχανικὲς στατιστικὲς πού

άφορουν τή γαλλική παραγωγή, ή άξία τών συσκευών άνατυπώσεως, πού παράγονται στή Γαλλία, δέν άντιπροσωπεύει παρά μόνο τό 1 % έως 1,5 % του συνόλου τών συσκευών πού διατέθηκαν στήν άγορά. Έπιπλέον άν κανείς διορθώσει — όπως, κατά τήν Έπιτροπή, θά έπρεπε νά έχει γίνει — τά δεδομένα αυτά, λαμβανομένου ύπόψη ότι τά ως προς τήν είσαγωγή στοιχεία έχουν σχέση μέ τήν άξία πού δηλώνεται στό τελωνείο, ενώ τά σχετικά μέ τήν έθνική παραγωγή στοιχεία βασίζονται στήν τιμή πωλήσεως προς τούς άγοραστής (χονδρέμπορους ή τελικούς καταναλωτές), ή άναλογία τής έθνικής παραγωγής θά μειωνόταν στό 0,33 %. Από αυτό έπεται ότι, λόγω του οικονομικού της άποτελέσματος, ή επίδικη είσφορά συνιστά πραγματική επίδάρυνση κατά τήν είσαγωγή και όχι τεχνική μέθοδο επίδολης έσωτερικού φόρου κατά τήν έννοια του άρθρου 95 τής συνθήκης.

Χωρίς άμφιβολία πρέπει νά ληφθεί ύπόψη τό γεγονός ότι, άκόμα και σέ περίπτωση πού δέν ύπάρχουν παρόμοια έθνικά προϊόντα, μία επίδάρυνση πού επιβάλλεται στό προϊόντα αυτά πρέπει νά θεωρείται ως έσωτερικός φόρος κατά τήν έννοια του άρθρου 95, άν άποτελεί μέρος «ένός γενικού συστήματος έσωτερικών φόρων» (ΔΕΚ 1η Ίουλίου 1969, ύπόθ. 24/68, Έπιτροπή κατά Ίταλικής Δημοκρατίας, Rec. 69 σ. 193).

Η προϋπόθεση αυτή, έν τούτοις, δέν πληροῦται στήν προκειμένη περίπτωση, γιατί ή επίδικη είσφορά θεσπίστηκε έκτός του γενικού δημοσιονομικού συστήματος, μέ σκοπό τή χρηματοδότηση ενός ειδικού προγράμματος πολιτιστικής πολιτικής. Η επίδολη τής είσφορας αυτής καταλήγει πράγματι στό νά φέρουν άποκλειστικά οι είσαγωγές τό οικονομικό βάρος τής χρηματοδότησεως μίας δραστηριότητας, πού προορίζεται κατ' ανάγκη στό νά ώφελεί κατ' ουσία τούς έθνικούς οικονομικούς παράγοντες. Άποδεικνύεται έτσι ότι ή επίδικη είσφορά έχει στήν πραγματικότητα τό ίδιο άποτέλεσμα μέ μία επίδάρυνση κατά

τήν είσαγωγή, παρ' όλο ότι τεχνικώς παρουσιάζεται ως έσωτερικός φόρος. Είναι, λοιπόν, τό άποτέλεσμα πού έχει καθοριστική σημασία προκειμένου νά χαρακτηριστεί μία έθνική επίδάρυνση σέ σχέση μέ τά άρθρα 12 και 95 τής συνθήκης.

Υπογραμμίζοντας τήν άποψη της ως προς αυτό, ή Έπιτροπή παρατηρεί ότι, σύμφωνα μέ σταθερή νομολογία, δέν είναι δυνατό, έξαιτίας του σκοπου πού επιδιώκει μία επίδάρυνση ίσοδύναμου άποτελέσματος, ούτε νά διαφύγει τής άπαγορεύσεως του άρθρου 12 ούτε νά μεταβληθεί ό χαρακτηρισμός πού πρέπει νά τής δοθεί.

Κατά τήν Έπιτροπή, άκόμα κι άν — quod non — μπορούσε κανείς νά λάβει ύπόψη τόν επιδιωκόμενο σκοπό, τό γεγονός αυτό δέ θά ήταν άρκετό, γιά νά μεταβάλει τό χαρακτηρισμό τής επίδικης είσφορας ή νά τή δικαιολογήσει. Άντίθετα προς τούς ίσχυρισμούς τής γαλλικής κυβερνήσεως, τό μέτρο αυτό δέν άνάγεται στό δικαιο πνευματικής ιδιοκτησίας, γιατί δέν αναφέρεται στή νομιμότητα του άντιγράφου σέ σχέση μέ τό δικαίωμα του δημιουργού ούτε επιλύει κατά τίποτα τό πρόβλημα τών δικαιωμάτων τών συγγραφέων. Πρόκειται, άντιθέτως, όπως φαίνεται και από τίς προπαρασκευαστικές εργασίες του νόμου, γιά τήν προμήθεια τών άπαραίτητων πόρων χρηματοδότησεως ενός πολιτιστικού προγράμματος — τής συνθήσεως του διδλίου — χωρίς προσφυγή στό γενικά δημοσιονομικά έσοδα.

Η Έπιτροπή καταλήγει στό συμπέρασμα ότι, μέ τή θέσπιση τής επίδικης είσφορας, ή Γαλλική Δημοκρατία παρέθε τά άρθρα 12 και 113 τής συνθήκης και τίς διατάξεις του Κοινού Δασμολογίου.

B — Υπόμνημα άντικρούσεως τής καθ'ής

Η Γαλλική Δημοκρατία θεωρεί κατ' άρχήν χρήσιμο νά ύπενθυμίσει τά στοιχεία του επικρινόμενου συστήματος και νά διευκρι-

νίσει τό νομικό συλλογισμό πού άποτελει τή δάση τών λόγων τής προσφυγής.

α) Τό προϊόν τής επίδικης εισφοράς διατίθεται άποκλειστικά στό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων, του όποιου ή δράση στον τομέα τής δημόσιας μορφώσεως συμπληρώνει έκείνη του ύπουργείου πολιτισμού. Τό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων συστήθηκε μέ τό νόμο τής 11ης Οκτωβρίου 1946, ό όποιος συμπληρώθηκε μέ τό διάταγμα τής 30ης Ιανουαρίου 1976, έχει δέ ως άποστολή νά ένθαρρύνει τή δραστηριότητα τών συγγραφέων και τή διάδοση του διδλίου, έπιδοτώντας κατ' ουσία τίς παραγγελίες διδλίων, τόσο ξένων όσο και γαλλικών, από τίς διδλιοθηκες και τά πολιτιστικά ιδρύματα και ένισχύοντας άπειθείας τούς συγγραφείς, κυρίως μέ ύποτροφίες πού άντιπροσωπεύουν περίπου τό 10 % τών δραστηριοτήτων του. Ο νόμος δέν έθεσε όρους ως πρός τή χρησιμοποίηση τών έσόδων πού προέρχονται από τήν εισφορά, ούτε για τό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων ούτε για τό ύπουργείο πολιτισμού.

Ένόψει τής αναπτύξεως τής ανατυπώσεως, ή όποια θέτει σέ κίνδυνο τά σχετικά μέ τό διδλίο επαγγέλματα, φαίνεται δικαιολογημένη ή συνεισφορά τής έν λόγω βιομηχανίας στη χρηματοδότηση τής πολιτιστικής δράσεως στον τομέα αυτό. Ο νόμος τής 11ης Μαρτίου 1957 περί του δικαιώματος του δημιουργού, σύμφωνα μέ τή σύμβαση τής Βέρνης περί του δικαιώματος του δημιουργού, δέν έξαιρεί τής καταβολής τών όφειλόμενων δικαιωμάτων στους συγγραφείς παρά μόνο τά αντίγραφα πού γίνονται για ιδιωτική χρήση. Σε πολλούς τομείς, έν τούτοις, ή ανάπτυξη ύποκαριστά τήν παραδοσιακή διάδοση του διδλίου και τών περιοδικών, προσβάλλοντας έτσι σοβαρά τά δικαιώματα τών συγγραφέων και τών έκδοτών.

Μέ δάση τά στοιχεία αυτά, ή γαλλική κυβέρνηση ύπογραμμίζει ότι ή εισφορά επί τής χρησιμοποιήσεως τής ανατυπώσεως επιβάλλεται από τό κράτος, όπως και τό σύνολο τών φόρων, περιλαμβάνεται δέ στα έσοδα του ένθνικού προϋπολογισμού. Δέν ήταν άπαραίτητη ή σύσταση, γι' αυτή τήν επιδάρυση, ενός «είδικου λογαριασμού στο Δημόσιο Ταμείο» πού επιτρέπει τή λογιστική διάθεση, παρά μόνο λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα τής γαλλικής διοικητικής δομής στον πολιτιστικό τομέα. Η εισφορά, λοιπόν, δέ διατίθεται για καμιά άλλη ιδιαίτερη χρήση, προστίθεται δέ άπλως στα άλλα έσοδα του Έθνικού Κέντρου Γραμμάτων, για νά χρηματοδοτήσει τό σύνολο τών έξόδων του.

Η γαλλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι όλες οι συσκευές πού βαρύνονται μέ τήν εισφορά άποτελούν άντικείμενο έμπορίας στη Γαλλία, όποιαδήποτε κι έν είναι ή καταγωγή τους και ότι ή επίδικη εισφορά επιβάλλεται όπως ακριβώς ό φόρος προσταθήμενης αξίας, υπό τή επιφύλαξη ότι δέν εισπράττεται παρά μόνο στο πρώτο στάδιο έμπορίας μέσα στη Γαλλία, σύμφωνα μέ τό διάταγμα 75-514 τής 11ης Ιουνίου 1976.

β) Όσον άφορά τή νομική έκτίμηση τής επιδάρυνσεως τής ανατυπώσεως σέ σχέση μέ τό κοινοτικό δίκαιο, ή γαλλική κυβέρνηση επικρίνει κατά πρώτο λόγο τή θέση τής Έπιτροπής, ή όποια διατυπώνει όρισμένες αιλιάσεις, χωρίς νά προκόπτει άπ' αυτές μία ολοκληρωμένη επιχειρηματολογία άπαλλαγμένη από ασάφειες και άντιφάσεις. Άμφισβητεί ειδικότερα τήν άποψη ότι τό προσδιοριστικό στοιχείο για τό χαρακτηρισμό τής επιδάρυνσεως ίσοδύναμου άποτελέσματος είναι τό γεγονός ότι «ή εισαγωγή προκαλεί τήν εισπραξη τής εισφοράς» και ότι, επομένως, ύπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ τής διελεύσεως τών συνόρων και τής εισπράξεως του φόρου. Ο έν λόγω αιτιώδης σύνδεσμος στε-

ρείται σημασίας, γιατί τό βασικό πρόβλημα είναι τό αν ο φόρος θαρύνει εξέισου τά εθνικά και τά εισαγόμενα προϊόντα, περίπτωση όπου έμπλπει στό άρθρο 95. Τό Δικαστήριο διασαφήνισε στην απόφαση της 22ας Μαρτίου 1977 (υπόθ. 74/76, *Iannelli*, Rec. σ. 557) ότι ο χρόνος εισπράξεως είναι αδιάφορος, έφ' όσον τό βασικό στοιχείο είναι ότι ο φόρος εισπράττεται λόγω *μόνης* της διελεύσεως των συνόρων, γεγονός που αποκλείει την έπιβολή της ίδιας φορολογίας στό εθνικό προϊόν. Η Έπιτροπή, εξέλλου, αφού άναγνώρισε ότι, από μία άποψη άφρημένη, ή έπίδικη είσφορά παρουσιάζεται ως έσωτερικός φόρος, έπικαλείται δύο γεγονότα, που διαψεύδουν την εμφάνιση αυτή, δηλαδή τό γεγονός ότι ή γαλλική παραγωγή είναι άμελητέα και ή χρησιμοποίηση των έσόδων που προέρχονται από την είσφορά. Άναγνωρίζει, έν τούτοις, ότι τό πρώτο έπιχείρημα δέν είναι άποφασιστικό, σύμφωνα μέ ή νομολογία του Δικαστηρίου, ένω, έπικρίνοντας ή διάθεση των έσόδων περισσότερο για μία πολιτιστική δράση παρά για την άντιστάθμιση των ζημιών που ύφίστανται τά δικαιώματα του δημιουργού, ή Έπιτροπή λαμβάνει θέση στό πολιτικό πεδίο και όχι στό νομικό πεδίο της εκτίμησεως.

Έξετάζοντας ή νομολογία του Δικαστηρίου, ή γαλλική κυβέρνηση θεωρεί ότι μπορεί νά συνοψιστεί ως άκολούθως:

1) Ό ίδιος φόρος δέν μπορεί, σύμφωνα μέ τό σύστημα της συνθήκης, νά άνήκει ταυτόχρονα στην κατηγορία των έπιβαρύνσεων ίσοδύναμου προς δασμούς αποτελέσματος και σέ εκείνη των έσωτερικών φόρων κατά την έννοια του άρθρου 95, δεδομένου ότι οι πρώτες άπαγορεύονται σαφώς και άπολύτως, ένω για τους δεύτερους τό άρθρο 95 περιορίζεται στην άπαγόρευση της διακρίσεως μεταξύ εθνικών και

εισαγόμενων από άλλα Κράτη μέλη προϊόντων εις θάρος των τελευταίων (ΔΕΚ 22 Μαρτίου 1977, υπόθ. 78/76 *Steinike & Weinlig*, Rec. σ. 595).

2) Τό κριτήριο διακρίσεως άπορρεί πολύ λογικά άπ' αυτό τό διπλό καθεστώς, τό δέ Δικαστήριο τό διατύπωσε στην απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 1977 (υπόθ. 46/76 *Baubuis*, Rec. σ. 5) ως εξής: «κάθε χρηματική έπιβαρυνση που έπιβάλλεται μονομερώς, άσχετως όνομασίας της και τεχνικής της, και ή όποια θαρύνει τά έμπορεύματα λόγω του ότι διερχονται τά σύνορα, όταν δέν άποτελεί καθαυτό δασμό, συνιστά έπιβαρυνση ίσοδύναμου αποτελέσματος κατά την έννοια των άρθρων 9, 12, 13 και 16 της συνθήκης, άκόμα κι όταν δέν εισπράττεται προς όφελος του κράτους. Τό πράγμα διαφέρει όταν ή έν λόγω έπιβαρυνση συνιστά άμοιδή μιας ύπηρεσίας που πράγματι παρέχεται στόν έξαγωγή, σέ ποσό άνάλογο μέ την έν λόγω ύπηρεσία ή αν άνάγεται σέ ένα γενικό σύστημα έσωτερικών εισφορών στό όποιο έμπλπτουν συστηματικά, σύμφωνα μέ τά ίδια κριτήρια, εθνικά και εισαγόμενα ή έξαγόμενα προϊόντα». Όπως διευκρίνισε τό Δικαστήριο στην προαναφερόμενη απόφαση 78/76, *Steinike & Weinlig*, τό γεγονός, ότι ένα προϊόν πλήττεται μέ ένα φόρο λόγω *μόνης* της διελεύσεως του από τά σύνορα, αποκλείει την έπιβολή της ίδιας φορολογίας στό εθνικό προϊόν.

3) Ένας φόρος που έμπλπει στό άρθρο 95 μπορεί, έν τούτοις, νά χαρακτηριστεί ως έπιβαρυνση ίσοδύναμου αποτελέσματος αν, μολονότι υπόκεινται σ' αυτόν εθνικά και εισαγόμενα προϊόντα σύμφωνα μέ τά ίδια κριτήρια, «προορίζεται άποκλειστικά για ή χρηματοδότηση δραστηριοτήτων, από τις όποιες ώφελείται κατά ειδικό τρόπο τό φορολογούμενο εθνικό προϊόν» (ΔΕΚ 25 Μαΐου 1977 υπόθ. 77/76, *Cucchi*, προαναφερθείσα).

4) Τέλος, από την απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Μαρτίου 1977 (υπόθ. 74/76, *Iannelli*, Rec. σ. 557) προκύπτει ότι μία επιβάρυνση στην οποία υπόκεινται συστηματικά, σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια, τα έθνη και τα εισαγόμενα ή εξαγόμενα προϊόντα, και ή οποία λόγω της ιδιότητάς της αυτής έμπλπει στο άρθρο 95, δεν μπορεί να ικανοποιεί παρά την απαίτηση της μή διακρίσεως που επιβάλλεται από τη διάταξη αυτή. Το γεγονός ότι ένας φόρος ή μία εισφορά εισπράττεται από έναν οργανισμό δημοσίου δικαίου, εκτός κράτους, ή προς όφελός του, και αποτελεί έναν ειδικό φόρο ή διατίθεται για έναν ειδικό προορισμό, δεν μπορεί να τον αποκλείσει από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 95 (σκέψη 19). Αντίθετα, το άρθρο 95 παραδιάζεται όχι μόνο όταν ο συντελεστής του φόρου επί έθνικών και εισαγόμενων προϊόντων είναι διαφορετικός, αλλά και όταν η διαφορά επηρεάζει τη φορολογητέα ύλη και τον τρόπο εισπράξεως του εν λόγω φόρου.

Εφαρμόζοντας τα κριτήρια αυτά, η γαλλική κυβέρνηση διατυπώνει, ως προς την επίδικη εισφορά, τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

1) Η εισφορά αυτή συγκεντρώνει όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να υπαχθεί σ' ένα γενικό σύστημα εσωτερικής φορολογίας. Περιλαμβάνει έθνη και εισαγόμενα προϊόντα σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια, διότι ο φόρος 3% εφαρμόζεται ομοίμορφα και ή φορολογητέα ύλη είναι, τόσο για τα εισαγόμενα όσο και για τα έθνη προϊόντα, εκείνη του φόρου προστιθέμενης αξίας.

Το γενεσιουργό γεγονός του φόρου και το στάδιο εμπορίας κατά το οποίο εισπράττεται είναι τα ίδια, σε σχέση με τις διατάξεις περί ΦΠΑ. Η επίδικη εισφορά ανταποκρίνεται έτσι, κατ' αρχήν, στους απαιτούμενους όρους, για να υπαχθεί στο άρθρο 95 της συνθήκης και δε γίνεται εσφαλμένη έκτιμηση των διατάξεων του άρθρου αυτού.

2) Απομένει λοιπόν, κατά τη γαλλική κυβέρνηση, ή εξέταση του αν οι δύο περιστάσεις που επικαλέστηκε ή Έπιτροπή είναι σε θέση να αποκλείσουν την εν λόγω εισφορά από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 95 και να την υπαγάγουν πάλι στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 9 και 12.

α) Ως προς την έλλειψη έθνικης παραγωγής συσκευών ανατυπώσεως

Από πλευράς περιστατικών, ή γαλλική κυβέρνηση παρατηρεί ότι υφίσταται πραγματι στη Γαλλία παραγωγή συσκευών ανατυπώσεως. Η έκτιμηση του μεγέθους της παραγωγής αυτής με τους όρους «σημαντική» ή «σήμαντη» οδηγεί σε αδιάρετη κρίση γιατί είναι αδύνατο να προσδιοριστεί το όριο μετά το οποίο μία έθνική παραγωγή πρέπει να θεωρείται ως «άνυπαρκτη».

Τό συνολικό ποσό του φόρου επί της ανατυπώσεως, που εισπράχθηκε από την υπηρεσία τελωνίων τό 1978, ανήλθε σε 21 625 000 φράγκα έναντι 1 901 082 φράγκων, που εισπράχθηκαν από τη γενική διεύθυνση φόρων, γεγονός που καθορίζει τό σχετικό τμήμα των έθνικών προϊόντων σε 8% και όχι στον άσημαντο αριθμό του 0,33%, όπως ισχυρίστηκε ή Έπιτροπή.

Επιλέον, ο κατάλογος συσκευών ανατυπώσεως επί των οποίων επιβάλλεται ο φόρος είναι ετερογενής, ενώ όρισμένες μόνο συσκευές ανατυπώσεως κατασκευάζονται στη Γαλλία. Για να έκτιμήσει κανείς αν υπάρχει ή όχι έθνική παραγωγή, είναι απαραίτητο να αναφερθεί, αν όχι σε δεκτικά υποκαταστάσεως, τουλάχιστον σε ανταγωνιστικά προϊόντα.

Από πλευράς δικαίου, τό προς επίλυση πρόβλημα είναι αν τό Κράτος μέλος μπορεί να επιβαρύνει τα εισαγόμενα από την Κοινότητα προϊόντα, όταν δεν υφίσταται έθνική παραγωγή. Η νομολογία του Δικαστηρίου έχει, υπό όρισμένους όρους, σαφώς

δεχτεί αυτή τή δυνατότητα, από τή στιγμή που ό έν λόγω φόρος υπάγεται σέ ένα γενικό σύστημα έσωτερικών εισφορών (ΔΕΚ 4 'Απριλίου 1968, υπόθ. 7/67, *Wöhrmann*, Rec. σ. 261 και υπόθ. *Becher* Rec. σ. 274· ΔΕΚ 1η 'Ιουλίου 1969, υπόθ. 24/68, *Έπιτροπή κατά 'Ιταλίας*, Rec. σ. 193· ΔΕΚ 1η 'Ιουλίου 1969, υπόθ. 2 και 3/69, *Diamantarbeiders*, Rec. σ. 211). Άντίθετα πρós αυτά που υποστηρίζει ή Έπιτροπή, οι φόροι του είδους αυτού δέν είναι σπάνιοι και δέν άφοροδν μόνο τούς παραδοσιακούς φόρους· ή καθ' ής άναφέρει όρισμένα παραδείγματα από τήν πρακτική τών Κρατών μελών.

Ή καθ' ής ύπογραμμίζει έπιπλέον ότι, όταν πρόκειται για εισφορές δημοσιονομικού χαρακτήρα που συνδέονται μέ τήν κατανάλωση, δικαιολογείται ή επέκταση τής φορολογητέας ύλης σέ όλα τά προϊόντα που καταναλίσκονται στήν οικεία χώρα.

Τά χαρακτηριστικά τής έπίδικης εισφοράς τήν καθιστούν πράγματι έσωτερικό γενικό φόρο. Πρόκειται για έναν ταμειυτικό φόρο που έμφαινεται στόν προϋπολογισμό του κράτους, υπό τούς ίδιους όρους μέ τά άλλα έσοδα δημοσιονομικού χαρακτήρα, ό όποιος επιβάλλεται στό σύνολο τών συσκευών άναυτώσεως, που προορίζονται για κατανάλωση στό έθνικό έδαφος και ό όποιος εφαρμόζεται ή είναι δυνατό νά εφαρμόζεται κατά τόν ίδιο τρόπο τόσο στά έθνικά, όσο και στά εισαγόμενα προϊόντα.

6) Ός πρós τή χρησιμοποίηση τής εισφοράς

Ή γαλλική κυβέρνηση παρατηρεί ότι ύπάρχει σταθερή νομολογία του Δικαστηρίου κατά τήν όποία ένας ταμειυτικός φόρος που έχει όλα τά έξωτερικά στοιχεία του έσωτερικού φόρου μπορεί, έν τούτοις, νά συνιστά επιδάρυνη ίσοδύναμου αποτελέσματος, άν μιά τέτοια συνεισφορά περιοριζόμενη σέ όρισμένα προϊόντα, προορίζεται άποκλειστικά για τή χρηματοδότηση

δραστηριοτήτων από τίς όποιες όφελοδνται ειδικά τά έθνικά προϊόντα που ύπόκεινται σ' αυτή, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ή ταμειακή επιδάρυνη που επιβάλλεται στά τελευταία νά άντισταθμίζεται μερικώς ή όλικώς (ΔΕΚ 28 'Ιουνίου 1975, υπόθ. 94/74 *JGAV* Rec. σ. 711 και ΔΕΚ 22 Μαρτίου 1977, υπόθ. 78/76 *Steinike & Weinlig*, Rec. σ. 595). Δέν πληροδνται, έν τούτοις, όσον άφορά τήν έπίδικη εισφορά, οι προϋποθέσεις εφαρμογής αυτής τής νομολογίας, ή δέ γαλλική κυβέρνηση ύπογραμμίζει ότι ή Έπιτροπή δέν υποστηρίζει ότι ή νομολογία αυτή πρέπει νά εφαρμοστεί. Δέν ύπάρχει πράγματι καμιά σχέση μεταξύ τής διαθέσεως του φόρου πρós όφελος του Έθνικού Κέντρου Γραμμάτων και τών έθνικών προϊόντων επί τών όποιών επιβάλλεται· ή επιδάρυνη που ύφίστανται αυτά τά έθνικά προϊόντα δέν άντισταθμίζεται κατά κανένα τρόπο, ούτε όλικώς ούτε μερικώς. Άντίθετα, ή ύπαρξη του φόρου άνακόπτει μάλλον, στήν πρακτική, τήν άνάπτυξη τών γαλλικών βιομηχανιών λόγω τής δυναμικότητας τών άλλοδαπών έπιχειρήσεων που ύπάρχουν στήν άγορά.

Ή εισφορά, έπιπλέον, δέ διατίθεται για συγκεκριμένη δραστηριότητα, αλλά άποτελεί μέρος του συνόλου τών γενικών έσόδων του δημοσίου. Χρηματοδοτεί μιά δημόσια διοικητική ύπηρεσία, ή όποία έχει αναλάβει μιά παραδοσιακή άποστολή δημόσιας έξουσίας, ή δέ ύπαρξη μιάς πρωτότυπης διοικητικής διαρθρώσεως δέ μεταβάλλει τήν έννομη αυτή κατάσταση.

Τό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων διανέμει πιστώσεις στίς διβλιοθήκες, που τίς χρησιμοποιοδν μέ κάθε άυτονομία, σέ καμιά δέ περίπτωση ή Έπιτροπή δέν ύποστήριξε ότι οι διβλιοθήκες προβαίνουν σέ διακρίσεις κατά τήν άγορά βιβλίων.

*Άν ή γαλλική κυβέρνηση δέν προτίμησε νά διαθέσει τό προϊόν του φόρου για τήν καταβολή τών δικαιωμάτων του δημιουργού ύπέρ τών ενδιαφερομένων, αυτό έγινε για λόγους γενικής πολιτικής, αλλά τό έν λόγω γεγονός είναι άδιάφορο όσον άφορά

τό χαρακτηρισμό της εισφοράς σέ σχέση με τό άρθρο 95. Έκείνο πού ένδιαφέρει, ένψει αúτης τής διατάξεως, δέν είναι τό άν ή εισφορά παρέχει στους συγγραφείς ένα άμεσο ή έμμεσο ή ακόμα και άπροσδιόριστο πλεονέκτημα, αλλά τό άν πρόκειται για μία ένέργεια πού προκαλεί διακρίσεις και έχει ως άποτέλεσμα νά αποκλείσει τήν επίδικη εισφορά από τό πεδίο έφαρμογής του άρθρου 95. Δέ συντρέχει όμως αúτη ή περίπτωση.

Γ — Άπάντηση

1. Η Έπιτροπή διατυπώνει δύο εισαγωγικές παρατηρήσεις. Κατ' αúτη, ή γαλλική κυβέρνηση δέν άμφισβητεί τήν ακρίβεια των στατιστικών δεδομένων πού προσκόμισε ή Έπιτροπή, όσον άφορά τό σχετικό τμήμα τής γαλλικής παραγωγής και των εισαγωγών και παραδέχεται ότι ή επίδικη εισφορά δέν άποτελεί μέρος του συστήματος τής γαλλικής νομοθεσίας περί δικαιωμάτων του δημιουργού. Σκοπός τής εισφοράς δέν είναι ή άμοιβή των συγγραφέων λόγω τής άναπαραγωγής των προστατευόμενων έργων, αλλά ή χρηματοδότηση όρισμένων άρμοδιοτήτων πού έχουν άνατεθεί στό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων.

Η Έπιτροπή δέν άμφισβητεί ότι ή αúξανόμενη χρησιμοποίηση των μηχανών άνατυπώσεως δημιουργεί σοβαρά προβλήματα όσον άφορά τό δικαίωμα του δημιουργού, αλλά πρόκειται για ένα θέμα τόσο πολύπλοκο, ώστε οι μελέτες πού γίνονται έδω και πολλά χρόνια σέ παγκόσμιο επίπεδο δέν έχουν καταλήξει σέ συγκλίνοντα άποτελέσματα.

Σχετικά με αúτες τς σκέψεις και μόνο μέσα στό πλαίσιο του δικαιώματος του δημιουργού, ή Έπιτροπή άντιμετώπισε, στην προαναφερόμενη από 22 Νοεμβρίου 1977 άνακοίνωσή της προς τό Συμβούλιο «ως ένα από τά στοιχεία συνολικής επίλυσεως του γενικού προβλήματος του δικαιώματος του δημιουργού, τό συνυπολογισμό

ένός όρισμένου ποσού στην τιμή πωλήσεως των συσκευών (φωτοαντιγραφικές, μαγνητόφωνα, videorecorders) και του ύλικου (άντιγραφικό χαρτί, μαγνητοταινίες)», κατά τέτοιο τρόπο ώστε «κάθε καταναλωτής νά καταβάλλει ένα κατ' άποκοπή ποσό πού θά κάλυπτε τς μεταγενέστερες χρήσεις πού έχουν σχέση με τό δικαίωμα του δημιουργού.

Άπό πλευράς κοινοτικού δικαίου, έν τούτοις, τό μόνο έρώτημα πού ένδιαφέρει είναι άν ή επίδικη εισφορά έμπίπτει στό σύστημα κανόνων του δικαιώματος του δημιουργού, διότι μόνο από τήν άπάντηση σ' αúτό τό έρώτημα έξαρτάται εκείνη του άν ή εισφορά αúτη άποτελεί ή όχι μέρος ένός συστήματος έσωτερικών φόρων. Δέν είναι όμως προφανώς τέτοια ή περίπτωση.

2. Προχωρώντας έν συνέχεια στην εξέταση των μέσων άμυνας πού πρόσβαλε ή γαλλική κυβέρνηση, ή Έπιτροπή ισχυρίζεται κατ' άρχήν ότι είναι άδύνατο νά άρθεί ή διάσταση άπόψεων πού χωρίζει τους δύο διαδίκους, χωρίς νά τεθεί τό έρώτημα άν ύφίσταται ή όχι έθνική παραγωγή. Πράγματι, ένας φόρος πού επιβάλλεται μονομερώς και δέν άφορά κατά βάση παρά μόνο τς εισαγωγές και πού πλήττει τά άλλοδαπα έμπορεύματα λόγω τής διελεύσεως των συνόρων, συνιστά επιδάρυση ισοδύναμου προς δασμό άποτελέσματος.

Γιά νά άνतिकρούσει τή θέση τής γαλλικής κυβέρνησεως, κατά τήν όποια ή ύπαρξη ή όχι έθνικής παραγωγής στερείται σημασίας, ή Έπιτροπή θεωρεί άπαραίτητο νά αναλύσει τήν έννοια του έσωτερικού φόρου κατά τό άρθρο 95 τής συνθήκης ΕΟΚ.

α) Παρ' όλο πού δέν ύπάρχει έξαντλητικός όρισμός τής έν λόγω έννοιας, αúτη άποσαφηνίστηκε από τό Δικαστήριο μέσω τής έκφράσεως «γενικό σύστημα έσωτερικών εισφορών» (ΔΕΚ 25 Άνουαριου 1977, ύπόθ. 46/76 *Baubuis*, Rec. σ. 5) ή

ακόμα «γενικό έσωτερικό σύστημα ταμειωτικών φόρων» (ΔΕΚ 22 Μαρτίου 1977, υπόθ. 74/76, *Iannelli*, Rec. σ. 557) κατά τέτοιο τρόπο, ώστε «ο φόρος να πλήττει άδιακρίτως όλες τις κατηγορίες προϊόντων, τόσο των έσωτερικών όσο και των εισαγόμενων», όπως ο φόρος κύκλου εργασιών που αποτέλεσε τό αντικείμενο της απόφασης του Δικαστηρίου της 4ης 'Απριλίου 1968 (υπόθ. 31/67, *Stier*, Rec. σ. 347). Τό άρθρο 95 επιτρέπει τήν επέκταση ενός γενικού έσωτερικού συστήματος στά εισαγόμενα από άλλα Κράτη μέλη προϊόντα, προκειμένου να εξασφαλίσει μιά ισορροπία μεταξύ εισαγόμενων και έθνικών προϊόντων· στήν απόφασή του της 4ης 'Απριλίου 1967 (*Stier*), τό Δικαστήριο θέλησε να διευκρινίσει ότι, πράγματι, ένας τέτοιος φόρος, όταν επιβάλλεται κατά τήν εισαγωγή, ακόμα και επί προϊόντων που δέν ανταγωνίζονται τήν έθνική παραγωγή, έχει ως προορισμό να θέσει σε δημοσιονομική κατάσταση δεκτική συγκρίσεως όλες τίς κατηγορίες προϊόντων ανεξάρτητα από τήν καταγωγή τους».

6) Βέβαια, στήν απόφασή του *Baubuis*, τό Δικαστήριο θεώρησε ότι έπρόκειτο περί «έσωτερικού φόρου», όταν πλήττονται συστηματικά, σύμφωνα μέ τά ίδια κριτήρια, έθνικά και εισαγόμενα προϊόντα, αλλά ή προϋπόθεση αυτή δέν πληροδνται αυτόματα από τό γεγονός και μόνο ότι ένας έθνικός δημοσιονομικός κανόνας προβλέπει μιά τέτοια ίση μεταχείριση για τίς εισαγωγές και για τήν έθνική παραγωγή, ενώ ή έθνική παραγωγή είναι άνυπαρκτή.

Η χρησιμοποίηση μιάς τέτοιας δημοσιονομικής τεχνικής συνιστά στήν πραγματικότητα καταστρατήγηση της απαγορευσεως των επιβαρύνσεων ίσοδύναμου αποτελέσματος, που τό Δικαστήριο άκριδώς καταδίκασε (ΔΕΚ 1η 'Ιουλίου 1969, συνεκδ. υπόθ. 2 και 3/69 που ήδη προαναφέρθησαν).

γ) Οι παρατηρήσεις αυτές ισχύουν επίσης όταν ή έθνική παραγωγή είναι τόσο άσημαντη, ώστε σε σχέση μέ τήν οικονομική πραγματικότητα να πρέπει να θεωρείται ως άμελητέα. Άν ήταν διαφορετικά, ένα Κράτος μέλος θά μπορούσε, καθιερώνοντας «έσωτερικούς φόρους» σε τομείς που δέν υπάρχει σημαντική έθνική παραγωγή, να προκαλέσει διάδρωση της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των έμπορευμάτων. Τό πρόβλημα του κριτηρίου «άμελητέα» ή «άσημαντη» ως πρός τήν έθνική παραγωγή είναι, συνεπώς, θεμελιώδες για τήν έκτίμηση της επίδικης εισφοράς.

δ) Τό έπιχείρημα της γαλλικής κυβερνήσεως, όσον αφορά τό δήθεν αυθαίρετο χαρακτήρα της έννοιας άμελητέα παραγωγή προκαλεί ακόμα μεγαλύτερη έκπληξη, γιατί τό έπικαλέσθηκε ό εκπρόσωπός της για να δικαιολογήσει τήν καθιέρωση του φόρου (σύνοδος Συγκλήτου 22ας Νοεμβρίου 1975). Από τίς συζητήσεις προκύπτει ότι ο φόρος υπολογίστηκε κυρίως σε σχέση μέ τίς εισαγωγές και δέν απέβλεπε στήν πραγματικότητα παρά μόνο σ' αυτές· τό γεγονός αυτό άποκαλύπτει τήν πραγματική πρόθεση του έθνικού νομοθέτη.

Άπό τίς ίδιες συζητήσεις προκύπτει επίσης ότι, αντί να προσδιορίσει τον έσωτερικό φόρο και ιδίως τό συντελεστή του και έπειτα να τον επεκτείνει στις εισαγωγές, ή γαλλική κυβέρνηση ενήργησε άκριδώς μέ τον αντίθετο τρόπο. Λαμβάνοντας υπόψη, άφ' ενός, τον όγκο των εισαγωγών συσκευών ανατυπώσεως και άφ' έτέρου τά έσοδα που χρειαζόνταν, καθόρισε σε πρώτη φάση τό συντελεστή του φόρου που ήταν άπαραίτητος για τήν είσπραξη των προϋπολογιζόμενων έσόδων και μόνο σε δεύτερη φάση έφήρμοσε τό φόρο αυτό επί της γαλλικής παραγωγής μέ τον ίδιο συντελεστή, γνωρίζοντας ότι ή τελευταία ήταν οίονει άνυπαρκτή.

ε) Το κριτήριο της «άμελητέας» ή «ασήμαντης» εθνικής παραγωγής δεν είναι, εξάλλου, καθόλου αυθαίρετο. Μπορεί να συγκεκριμενοποιηθεί σε σχέση με μία καθορισμένη κατάσταση, εφαρμόζεται δέ, επιπλέον, σε άλλους τομείς του κοινοτικού δικαίου και ιδίως στον τομέα του ανταγωνισμού. Παρ' όλο πού η εφαρμογή του εν λόγω κριτηρίου μπορεί να αποδεικνύεται δύσκολη, αυτό δέ συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση, εξάλλου δέ το κριτήριο αυτό υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. Έφαρμοζόμενο στα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υποθέσεως, οδηγεί κατ' ανάγκη στη διαπίστωση ότι η επίδικη εισφορά δεν μπορεί να είναι έσωτερικός φόρος.

3. Η Έπιτροπή θέλει να συμπληρώσει την επιχειρηματολογία της, αποδεικνύοντας ότι ακόμα και χωρίς να λάβει κανείς υπόψη του την ύπαρξη ή μη έσωτερικής παραγωγής, η εν λόγω εισφορά δεν μπορεί να αναλυθεί ως έσωτερικός φόρος.

Ός προς αυτό, δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει, ειδικά υπό το πρίσμα δηλώσεων πού έγιναν κατά τη διάρκεια των κοινοβουλευτικών συζητήσεων, ότι πρόκειται *prima facie* για έναν ειδικό φόρο επί των εισαγωγών και ότι δεν υπάρχει κανένα στοιχείο πού να δικαιολογεί τό γεγονός ότι η εισφορά είναι έσωτερικός φόρος. Η προκειμένη περίπτωση διακρίνεται, εξάλλου, σαφώς από εκείνη των κλασικών παραδημοσιονομικών φόρων, τους οποίους αντιμετώπισε τό Δικαστήριο στην υπόθεση 105/76, ΔΕΚ 25 Μαΐου 1977, *Interzuccheri*, Rec. σ. 1029. Στην παρούσα υπόθεση, η εξέταση του προορισμού των εσόδων δεν ανάγεται στο έρώτημα του αν ένας έσωτερικός φόρος, πού έχει αναγνωριστεί σάν τέτοιος, πρέπει να θεωρηθεί κατ' εξαίρεση ως επιβάρυνση ισοδύναμου αποτελέσματος, αλλά αντίθετα στο αν υπάρχουν λόγοι για να δεχτεί κανείς ότι ένας φόρος πού πλήττει βασικά τις εισαγωγές και ό οποίος εκ του γεγονότος αυτού πρέπει, *prima facie*, να θεωρηθεί ως επιβάρυνση ισοδύναμου πρὸς δασμό αποτελέσματος, μπορεί, λόγω του

ιδιαίτερου νομοθετικού συστήματος πού καθιερώνει, να θεωρηθεί ως έσωτερικός φόρος.

Ός προς τά παραδείγματα πού παρέθεσε η γαλλική κυβέρνηση, ιδίως όσον αφορά τη φορολογία των αυτοκινήτων, στά Κράτη μέλη τά όποια δεν τά παράγουν, και τη φορολογία των προϊόντων πετρελαίου, η Έπιτροπή παρατηρεί ότι πρόκειται για κλασικά συστήματα έσωτερικής φορολογίας, πού αναγνωρίζονται σάν τέτοια όχι μόνο σε όλα τά Κράτη μέλη της Κοινότητας, αλλά ακόμα και στις περισσότερες διομηχανικές χώρες, πού διέπονται από τό σύστημα της οικονομίας της αγοράς.

Η φύση των φόρων αυτών δέ μεταβάλλεται από τό γεγονός ότι είναι διαφορετική από τό ένα κράτος στο άλλο ή τεχνική επίβολης, ό τρόπος εισπράξεως, όπως και η διάθεση των ένδεχομένων εσόδων. Θά είχε εξάλλου έτσι άκριδώς τό πράγμα, όταν φόροι αυτής της φύσεως αποτελούν αναπόσπαστο μέρος ενός γενικού συστήματος πού έχει καθιερωθεί από πολύ παλιά.

Η Έπιτροπή έχει συνείδηση του γεγονότος ότι τέτοιες διαφορές μπορούν να επηρεάσουν τις διακοινοτικές ανταλλαγές και υπέβαλε στο Συμβούλιο προτάσεις οδηγίων πού βασίζονται στο άρθρο 99 της συνθήκης ΕΟΚ, προς τό σκοπό έναρμόνισσεως των φόρων αυτού του είδους, αλλά παρατηρεί ότι δεν μπορεί να έναρμονιστούν διατάξεις αντίθετες προς τη συνθήκη, οι όποιες πρέπει να καταργηθούν.

Δ — Άνταπόνηση

1. Όσον αφορά τά πραγματικά περιστατικά

α) Η γαλλική κυβέρνηση επικρίνει, κατά πρώτο λόγο, την άποψη της Έπιτροπής, κατά την όποια δεν άμφισβητεί τά πραγμα-

τικά δεδομένα που εκείνη πρόσβαλε. Οι υπηρεσίες της Έπιτροπής έχουν κακώς ερμηνεύσει τις στατιστικές όσον αφορά τα πραγματικά δεδομένα της καταστάσεως της βιομηχανίας ανατυπώσεως στη Γαλλία. Οι περισσότεροι άμεσες και άκριβεις πηγές πληροφορήσεως, που διαθέτει κανείς, γιά να αντίληφθει τό πραγματικό τμήμα της γαλλικής παραγωγής ανατυπώσεως σε σχέση με τις εισαγωγές ξένου ύλικου, είναι τά λογιστικά έγγραφα, δικαιολογητικά των εσόδων του φόρου που εισπράττεται επί των συσκευών ανατυπώσεως, έγγραφα που διατηρεί τό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων.

Άπ' αυτά φαίνεται ότι πχ. τό 1978 ό φόρος επί της ανατυπώσεως απέφερε 21 652 046,53 γαλλικά φράγκα που προέρχονταν από τά τελωνεία και 1 900 931,66 γαλλικά φράγκα από τις έφορίες. Κατά συνέπεια, τό ποσοστό της γαλλικής παραγωγής άνέρχεται σε 8,07 % της συνολικής. Τά σχετικά με τό πρώτο τρίμηνο 1979 δεδομένα εμφανίζουν μιά αύξηση του τμήματος της γαλλικής παραγωγής, ή όποία υπερβαίνει τό 8,79 %.

6) Η γαλλική κυβέρνηση θεωρεί ότι οι στατιστικές της έχουν απόλυτη συνοχή και ακρίβεια. Η διαφορά μεταξύ των αριθμών που προκύπτουν απ' αυτές και των μικρότερων αριθμών, που ένεφάνισε ή FIEE και επί των όποιων βασίζεται ή Έπιτροπή, προέρχεται από τό γεγονός ότι παραλήφθηκαν από τον κατάλογο αυτής της όμοσπονδίας οι γαλλικές θυγατρικές εταιρείες άλλοδαπων κατασκευαστών ύλικού ανατυπώσεως, διότι σάν γαλλικές επιχειρήσεις καταβάλλουν τήν εισφορά στην έφορία, όπως απέδειξαν οι πραγματοποιηθείσες έπαληθεύσεις.

γ) Όσον αφορά τήν πρόθεση του γάλλου νομοθέτη νά μήν επιβαρύνει παρά μόνο τό εισαγόμενο ύλικό, οι δηλώσεις του ύπουργού de l'économie et des finances ενώ-

πιον της Γερουσίας τήν 22α Νοεμβρίου 1975 θά πρέπει νά άνατοποθετηθούν στην άλληλουχία τους.

Όχι μόνο είναι άμφισθητήσιμο τό νά στηρίξει κανείς μιά επιχειρηματολογία επί των προθέσεων που αναφέρθηκαν στο πλαίσιο μιας έσωτερικής συζητήσεως όπου κάθε υπεύθυνος πολιτικός φροντίζει κατ' ανάγκη νά παρουσιάσει με τον ευνοϊκότερο τρόπο τά μέτρα που προτείνει προς τό συμφέρον της χώρας του, αλλά ή Έπιτροπή όφειλε νά αναφερθει στο σύνολο της συζητήσεως που άρχισε με μιά μακρά έκθεση του προέδρου της Έπιτροπής Πολιτιστικών Υποθέσεων της Γερουσίας, ό όποιος αναφέρθηκε στο συμφέρον και στη σημασία ενός φόρου επί της ανατυπώσεως σε μιά περίοδο έκπληκτικής ανάπτυξεως του φωτοαντίγραφου. Μετά από άντιρρήσεις δημοσιονομικής φύσεως, ό ύπουργός πρόέδη σε μιά συνολική έκθεση της καταστάσεως, αναφέροντας τή σημασία των εισαγωγών και άποδεχόμενος νά περιορίσει τό φόρο από 5 % σε 3 %.

δ) Η γαλλική κυβέρνηση έπιμένει στο γεγονός ότι τό σύστημα που τέθηκε σε έφαρμογή στη Γαλλία άνταποκρίνεται προς εκείνο τό όποιο ή ίδια ή Έπιτροπή ένεκρινε, προτείνοντας τήν ιδέα ενός φόρου επί της ανατυπώσεως στην από 22 Νοεμβρίου 1977 ανακοίνωσή της προς τό Συμβούλιο. Ό φόρος επί της ανατυπώσεως πλήττει τις συσκευές υπό προϋποθέσεις άπολύτως άνάλογες προς εκείνες του φόρου προστιθέμενης άξιας και, κατά συνέπεια, συμπεριλαμβάνεται στην τελική τιμή που καταβάλλει ό καταναλωτής.

ε) Όσον αφορά τά επιχειρήματα που άντλει ή Έπιτροπή από τις συνθήκες χρησιμοποίησεως του φόρου, ή γαλλική κυβέρνηση παρατηρεί ότι δέν μπορεί κανείς νά παραδεχτεί, από καμιά άποψη, τή θέση της Έπιτροπής κατά τήν όποία «άπό

πλευράς του κοινοτικού δικαίου, το μόνο ερώτημα που ενδιαφέρει είναι αν η επίδικη εισφορά εμπίπτει στο σύστημα κανόνων περί του δικαιώματος του δημιουργού, γιατί μόνο από την απάντηση σ' αυτό το ερώτημα εξαρτάται εκείνη του αν η εισφορά αυτή αποτελεί ή όχι μέρος ενός συστήματος έσωτερικών φόρων», καθ' όσον η πολιτιστική πολιτική υπάγεται στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών. Ή από 22 Νοεμβρίου 1977 ανακοίνωση της Έπιτροπής, εξάλλου, στηρίζεται σε πολύ ευρείς στόχους και δεν μπορεί κανείς να την επικαλεστεί για να περιορίσει την αρμοδιότητα αυτή.

Τό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων, εξάλλου, οργανισμός στον οποίο χορηγείται το προϊόν του φόρου, αποτελεί προφανώς μέσο ένισχύσεως των συγγραφέων και έκδοτων, οι δε ένισχύσεις τους έχουν προορισμό να υποστηρίξουν την αγορά βιβλίων από τις βιβλιοθήκες, οι οποίες, ελεύθερες κατά την επιλογή τους, αγοράζουν τόσο τά ξένα, όσο και τά γαλλικά έργα.

2. Όσον αφορά τά νομικά περιστατικά

Ή γαλλική κυβέρνηση επιθυμεί να συμπληρώσει το υπόμνημα άντικρούσεως σε δύο συγκεκριμένα σημεία: στο κριτήριο της «άμελητέας» ή «άσήμαντης» εθνικής παραγωγής και στην έννοια του παραδημοσιονομικού φόρου.

Όσον αφορά τό κριτήριο της «άμελητέας» ή «άσήμαντης» εθνικής παραγωγής, ισχυρίζεται ότι ουτε τό γράμμα ουτε τό πνευμα της συνθήκης της Ρώμης κάνει χρήση αυτής της έννοιας, άμφισβητεί δέ τις άναφορές στο δικαιο του άνταγωνισμού που έκανε ή Έπιτροπή.

Ή συνθήκη δεν είχε πρόθεση να επιβάλει μία κατανομή της εργασίας. Άντίθετα, πολλές από τις διατάξεις αυτές, όπως τό άρθρο 85 παράγραφος 3, έχουν σκοπό να

δώσουν κάθε ευκαιρία σε νέες κατασκευές και ακόμα να επιτρέψουν την επίδωση περιθωριακών τομέων.

Τό κριτήριο της «άμελητέας» ή «άσημαντης» εθνικής παραγωγής δεν μπορεί παρά να είναι αυθαίρετο και αίτια συγκρούσεων. Άν είναι ποσοτικό, άρκείται στη φωτογράφιση μιάς παραγωγής σε κάποια δεδομένη στιγμή, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις δυνατότητες άναπτύξεως. Άν είναι ποιοτικό, πρέπει να περιλαμβάνει έναν άπροσδιόριστο αριθμό παραγόντων και τιμωρεί τά μικρά κράτη, καταδικάζοντας εκ των προτέρων κάθε συγκριτικά μικρή παραγωγή.

Ή γαλλική κυβέρνηση επικρίνει επίσης τη διάκριση που κάνει ή Έπιτροπή μεταξύ κλασικών και νέων φορολογήσεων, διάκριση ή όποια δίνει άφορμή για πάρα πολλές έρμηνείες που τροποποιούνται εύκολα, και ή όποια βασίζεται σε μία στατική θεώρηση της οικονομικής ζωής, άναγνωρίζοντας κεκτημένες καταστάσεις και άρνούμενη τούς παράγοντες μεταβολής.

Όσον αφορά την έννοια του παραδημοσιονομικού φόρου, άναφέρεται στην άπόφαση της 22ας Μαρτίου 1977 (υπόθ. 78/76, *Steinike & Weinlig*), ή όποια διακρίνει σαφώς τις επιβαρύνσεις ίσοδύναμου προς δασμό άποτελέσματος από τούς έσωτερικούς φόρους.

Ένόψει του όρισμού της επιβαρύνσεως ίσοδύναμου άποτελέσματος, που έδωσε τό Δικαστήριο σ' αυτή την άπόφαση, ή γαλλική κυβέρνηση σημειώνει ότι ή επιδάρυση επί της άνατυπώσεως δεν πλήττει άποκλειστικά τά εισαγόμενα προϊόντα, αλλά επηρεάζει, υπό ταυτόσημους όρους έθνικές και ξένες κατασκευές. Ή επιδάρυση δεν παρέχει καμία ώφέλεια στα έθνικά προϊόντα στα όποια επιβάλλεται, αλλά συνιστά τό οικονομικό μέσο μίας συνολικής πολιτικής διαδόσεως των βιβλίων.

Άφου οι διάδικοι κλήθηκαν από τό Δικαστήριο, κατόπιν άνταλλαγής των γραπτών ύπομνημάτων, νά παράσχουν έγγραφως — άν ήταν δέ δυνατό κατόπιν κοινής συμφωνίας — άκριθή στατιστικά δεδομένα περί του μεγέθους της έθνικής παραγωγής συσκευών, πού υπόκεινται στην εισφορά επί της χρησιμοποιήσεως της άνατυπώσεως, σέ σχέση μέ τίς εισαγωγές των συσκευών αυτών, διακρίνοντας τίς εισαγωγές πού έγιναν από Κράτη μέλη από εκείνες πού έγιναν από τρίτες χώρες, συμμορφώθηκαν πρós αυτή τήν κλήση μέ έπιστολές πού κατέθεσαν στή γραμματεία στίς 30 Σεπτεμβρίου 1980.

Άπό τά στοιχεία πού δόθηκαν, στά όποια γίνεται άναφορά κατ' έτος, προκύπτει ότι, επί του 90 % μέχρι 83 % του συνόλου των πωλήσεων συσκευών άνατυπώσεως στή Γαλλία, οι εισαγωγές από τρίτες χώρες άντιπροσωπεύουν περίπου τό 25 % του συνόλου των πωλήσεων αυτών και οι εισαγωγές από Κράτη μέλη της ΕΟΚ περίπου τό 75 %.

Η άξία της γαλλικής παραγωγής ήταν:
 τό 1977 11 768 000 φρ. (1,2 % του συνόλου),
 τό 1978 8 982 000 φρ. (0,9 %) και
 τό 1979 13 427 000 φρ. (1,0 %)

IV — Προφορική διαδικασία

Στή συνεδρίαση της 28ης Οκτωβρίου 1980, ή Έπιτροπή των Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τόν Manfred Beschel, μέλος της νομικής της ύπηρεσίας, επικουρούμενο από τόν Robert Collin, δικηγόρο Παρισιοϋ, ή γαλλική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τόν Gilbert Guillaume, Maître des Requêtes au Conseil d'État, διευθυντή δικαστικών υποθέσεων στό ύπουργείο έξωτερικών, άνέπτυξαν προφορικά τίς προτάσεις τους.

Ο γενικός εισαγγελεύς άνέπτυξε τίς προτάσεις του στή συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 1980.

Σκεπτικό

- 1 Μέ δικόγραφο πού κατέθεσε στή γραμματεία του Δικαστηρίου στίς 5 Ίουνίου 1979, ή Έπιτροπή των Εύρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή μέ τήν όποία ζητά νά άναγνωριστει ότι μέ τήν έπιβολή εισφορών επί της εισαγωγής συσκευών άνατυπώσεως, ή Γαλλική Δημοκρατία παρέδθη τίς ύποχρεώσεις πού της επιβάλλονται δυνάμει των άρθρων 12 και 113 της συνθήκης, καθώς και των διατάξεων του κανονισμού 950/68 του Συμβουλίου της 28ης Ίουνίου 1968 περί Κοινου Δασμολογίου (JO L 1972, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε έν συνέχεια και ίσχυε κατά τήν ήμερομηνία της αίτιολογημένης γνώμης πού είχε άπευθυνθει πρós τή Γαλλική Δημοκρατία.
- 2 Τό άρθρο 22 του γαλλικου loi des finances για τό 1976, αριθ. 75-1278 της 30ης Δεκεμβρίου 1975 (JORF της 31ης Δεκεμβρίου, σ. 13564), θέσπισε μιá έπίδάρυνη, άποκαλούμενη εισφορά επί της χρησιμοποιήσεως της άνατυπώσεως, ή όποία έπι-

βάλλεται με συντελεστή 3 % επί των πωλήσεων και διαθέσεων για δική τους χρήση — εκτός από εκείνες που προορίζονται για εξαγωγή — συσκευών ανατυπώσεως, που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις που τις κατασκεύασαν ή ανέθεσαν την κατασκευή τους μέσα στη Γαλλία, καθώς και επί των εισαγωγών των ίδιων συσκευών. Μιά απόφαση της 12ης Ιουλίου 1976 (JORF της 17ης Ιουλίου 1976, σ. 4279) καθόρισε τον κατάλογο των συσκευών, που υπόκεινται στην καταβολή της εισφοράς, ο οποίος περιέχει μηχανές εκτύπωσης offset, τούς πολυγράφους εκτογραφικού τύπου και μεμβράνης, τις ειδικές φωτογραφικές συσκευές για την αντιγραφή εγγράφων, τούς συνδυασμένους με συσκευή αναπαραγωγής μικροαναγνώστες, τις συσκευές φωτοαντιγραφής οπτικού συστήματος, τις συσκευές θερμοαντιγραφής και όρισμένες συσκευές φωτοαντιγραφής δι' έπαφης.

- 3 Τό ίδιο άρθρο 22 του νόμου 75-1278 θεσπίζει, επιπλέον, μιά εισφορά επί της εκδόσεως έργων διδλίοπωλειου, ή οποία επιβάλλεται με συντελεστή 0,20 % εις βάρος των εκδοτών για τις πωλήσεις, εκτός από εκείνες που προορίζονται για εξαγωγές, των κάθε φύσεως έργων που εκδίδουν.
- 4 Τό προϊόν των δύο αυτών εισφορών, σύμφωνα πάντα με την ίδια διάταξη, διατίθεται αποκλειστικά στο Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων και φέρεται στα έσοδα ενός λογαριασμού ειδικής διαθέσεως που αποκαλείται «Fonds national du livre». Οι εισφορές αυτές προστίθενται στους άλλους οικονομικούς πόρους του Fonds — ιδίως στις επιδοτήσεις — των οποίων απολαύει τό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων, που τις αφιερώνει, μεταξύ άλλων, για να επιχορηγηί τή δημοσίευση έργων ποιότητας, τήν αγορά από τις διδλίοθηκες διδλίων τόσο γαλλικών όσο και ξένων και τή μετάφραση ξένων έργων στα γαλλικά. Τέλος, από τήν παράγραφο II του ίδιου άρθρου 22 του προαναφερόμενου νόμου προκύπτει ότι οι εισφορές αυτές καθορίζονται, ρευστοποιούνται και εισπράττονται όπως ο φόρος προστιθέμενης αξίας.
- 5 Δέν άμφισβητείται ότι ή γενίκευση της μεθόδου της ανατυπώσεως για τόν πολλαπλασιασμό έντυπων έργων έχει ως αποτέλεσμα νά στερεί όχι μόνο από τούς συγγραφείς, αλλά και από τούς εκδότες, τά χρηματικά πλεονεκτήματα που τούς εξασφαλίζουν οι έθνικές νομοθεσίες περί δικαιωμάτων του δημιουργού. Η Έπιτροπή, όπως εκφράστηκε στήν από 22 Νοεμβρίου 1977 ανακοίνωσή της προς τό Συμβούλιο σχετικά με τήν κοινοτική δράση στον πολιτιστικό τομέα (Δελτίο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συμπλήρωμα 6/77, σ. 14), θεωρεί ότι θά έπρεπε νά προβλεφθεί ότι, «για νά εξασφαλιστεί κατά τρόπο συλλογικό ή άμοιδή τήν οποία εύλογα άπαιτούν οι συγγραφείς, εκδότες και έρμηνευτές/έκτελεστές ... ή

συμπερίληψη κάποιου ποσού στην τιμή πώλησεως των συσκευών (φωταντιγραφικών, μαγνητοφώνων videorecorders) και του ύλικου ... πού χρησιμοποιείται για τή λειτουργία τους».

- 6 Δέν άμφισβητείται επίσης ότι οι έπίδικες εισφορές δέ διατίθενται άτομικά στους συγγραφείς και εκδότες, των όποιων τά έργα άναπαράγονται κατ' αυτόν τόν τρόπο. Ή γαλλική κυβέρνηση ίσχυρίζεται, έν τούτοις, ότι ή διάθεση του προϊόντος των εισφορών αυτών για σκοπούς, όπως ή διάδοση του διβλίου, τούς όποιους έπιδίδκει τό Έθνικό Κέντρο Γραμμάτων, συνιστά ένα είδος συλλογικής άντισταθμίσεως, πού έπανορθώνει, έστω και έν μέρει, τήν έλλειψη κέρδους πού άπορρέει, για τούς συγγραφείς και εκδότες, από τήν όλο και πιο συχνή χρήση τής άνατυπώσεως.
- 7 Ή Έπιτροπή όδηγήθηκε στή διαπίστωση ότι ή γαλλική παραγωγή συσκευών άνατυπώσεως, θεωρούμενη στό σύνολό της, ήταν υπερβολικά μειωμένη σέ σχέση μέ τό σύνολο των εισαγωγών των ίδιων συσκευών και κατέληξε γι' αυτό στό συμπέρασμα ότι ή έπίδικη εισφορά πλήττει, στήν πραγματικότητα, μόνο τά εισαγόμενα προϊόντα και ότι, συνεπώς, παραδαινει τό άρθρο 12 τής συνθήκης, καθ' όσον πρόκειται για συσκευές άνατυπώσεως προελεύσεως άλλων Κρατών μελών, και τό άρθρο 113 τής συνθήκης, καθώς και τίς διατάξεις του Κοινού Δασμολογίου, όταν πρόκειται για συσκευές προελεύσεως τρίτων χωρών.
- 8 Άντίθετα, ή κυβέρνηση τής Γαλλικής Δημοκρατίας ύποστηρίζει ότι ή έπίδικη εισφορά δέ συνιστά επίδάρυνση ίσοδύναμου προς δασμό άποτελέσματος, ή όποία προβλέπεται στα άρθρα 9, 12, και 13, αλλά έσωτερικό φόρο όπως προβλέπεται από τό άρθρο 95 τής συνθήκης και ότι ικανοποιεί τίς άπαιτήσεις πού ή τελευταία αυτή διάταξη θέτει όσον άφορά τήν άπαγόρευση διακρίσεως εις όρος των εισαγόμενων από άλλα Κράτη μέλη προϊόντων.
- 9 Άπό τίς έρευνες πού διεξήγαγαν από κοινού οι διάδικοι, κατόπιν παραγγελίας του Δικαστηρίου και δάσει των άποτελεσμάτων στα όποια συμφώνησαν, προκύπτει ότι ή έθνική παραγωγή του συνόλου των διαφόρων συσκευών άνατυπώσεως δέν άποτελεί παρά μόνο ένα ισχνό ποσοστό, πού σέ αξία άνέρχεται περίπου στό 1% για τά έτη 1977, 1978 και 1979 τής αξίας τής συνολικής παραγωγής (έθνικά και εισαγόμενα προϊόντα) πού διατέθηκε στή γαλλική άγορά.

- 10 Όσον αφορά τις διαπιστώσεις περί των γεγονότων, στις οποίες βασίζεται η θέση της Έπιτροπής, πρέπει να παρατηρηθεί ότι τό έν λόγω ποσοστό αφορά τό σύνολο της γαλλικής παραγωγής συσκευών ανατυπώσεως. Η απόφαση της 12ης Ίουλίου 1976 άπαριθμεί, έν τούτοις, όκτώ διαφορετικά είδη συσκευών, κατά τέτοιο τρόπο ώστε δέν αποκλείεται (άφοδ οι διάδικοι δέν ήταν σέ θέση νά παράσχουν ως πρός αυτό διευκρινίσεις) τό έν λόγω ποσοστό νά είναι μεγαλύτερο γιά όρισμένες κατηγορίες των συσκευών αυτών.
- 11 Η διαπίστωση του υπερβολικά περιορισμένου χαρακτήρα της γαλλικής παραγωγής σέ σχέση μέ τις εισαγωγές, ή όποία φαίνεται ότι ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, άκόμα κι άν λάδει κανείς υπόψη τήν ως άναφερόμενη επιφύλαξη, δέ δικαιολογεί πάντως τά συμπεράσματα πού συνήγαγε ή Έπιτροπή ως πρός τήν ύπαρξη παραδάσεως έκ μέρους της Γαλλικής Δημοκρατίας.
- 12 Από παγία νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι ή απαγόρευση πού διατυπώνεται στα άρθρα 9, 12 καί 13 της συνθήκης, ως πρός τις επιδάρυνσεις ισοδύναμου αποτελέσματος, αναφέρεται σέ κάθε επιδάρυνση, ή όποία επιβάλλεται επ' ευκαιρία ή λόγω της εισαγωγής καί ή όποία, πλήττοντας ειδικά ένα εισαγόμενο προϊόν, κατ' εξαίρεση του παρεμφερούς έθνικού προϊόντος, έχει ως αποτέλεσμα, μέ τή μεταβολή της τιμής του κόστους του, νά έχει τήν ίδια περιοριστική επίπτωση στην ελεύθερη κυκλοφορία των έμπορευμάτων μέ εκείνη πού έχει ό τελωνειακός δασμός.
- 13 Τό ουσιαδές χαρακτηριστικό μιās επιδάρυνσεως ισοδύναμου πρός δασμό άποτελέσματος, πού τή διακρίνει από έναν έσωτερικό φόρο, βασίζεται έπομένως στό γεγονός ότι ή πρώτη πλήττει άποκλειστικά τό εισαγόμενο προϊόν υπό τήν ιδιότητά του αυτή, ένδ ό δεύτερος πλήττει εισαγόμενα καί έθνικά προϊόντα ταυτοχρόνως.
- 14 Τό Δικαστήριο άναγνώρισε, έν τούτοις, ότι μιá επιδάρυνση, ή όποία πλήττει ένα προϊόν πού εισάγεται από άλλο Κράτος μέλος, ένδ ύπάρχει ίδιο ή παρεμφερές έθνικό προϊόν, δέ συνιστά επιδάρυνση ισοδύναμου αποτελέσματος, άλλά έσωτερικό φόρο κατά τήν έννοια του άρθρου 95 της συνθήκης, άν άνάγεται σ' ένα γενικό σύστημα έσωτερικών εισφορών, στό όποιο έμπίπτουν συστηματικά κατηγορίες προϊόντων σύμφωνα μέ άντικειμενικά κριτήρια, πού εφαρμόζονται άνεξαρτήτως καταγωγής των προϊόντων.

- 15 Οί σκέψεις αυτές καθιστούν εμφανές ότι, ακόμη κι αν έπρεπε να εξομοιωθεί, όρισμένες φορές, ή περίπτωση μιās υπερβολικά μειωμένης έθνικης παραγωγής με τήν έλλειψη μιās τέτοιας παραγωγής, προς τό σκοπό χαρακτηρισμού μιās επιδάρυνσεως πού πλήττει τά εισαγόμενα προϊόντα, από τό γεγονός αυτό δέ θά συνήγετο, πάντως, ότι ή επίδικη εισφορά θά έπρεπε κατ' ανάγκη να θεωρηθεί ως επιδάρυνση ίσοδύναμου προς δασμό αποτελέσματος. Τό πράγμα δέν έχει, ιδίως, έτσι αν ή επιδάρυνση έντάσσεται σ' ένα γενικό σύστημα έσωτερικών εισφορών, στό όποίο έμπίπτουν συστηματικά κατηγορίες προϊόντων σύμφωνα με τά ως άνω άναφερόμενα κριτήρια.
- 16 Τό Δικαστήριο θεωρεί ότι οι ιδιομορφίες τής επίδικης εισφοράς οδηγούν στό να γίνει δεκτό ότι αυτή αποτελεί μέρος ενός τέτοιου γενικού συστήματος έσωτερικών εισφορών. Αυτό προκύπτει, κατά πρώτο λόγο, από τήν ένταξή της σ' ένα δημοσιονομικό μηχανισμό, ό όποιος άπορρέει από τό ρήγμα πού επήλθε στα νομικά συστήματα προστασίας των δικαιωμάτων των συγγραφέων και έκδοτών βιβλίων από τόν πολλαπλασιασμό τής χρησιμοποίησεως τής άνατυπώσεως και ό όποιος άποβλέπει, έστω και έμμέσως, στην επιβολή μιās επιδάρυνσεως στους χρισμοποιουντες τίς μεθόδους αυτές, άντισταθμίζοντας τήν επιδάρυνση στην όποία κανονικά έπρεπε να υπόκεινται.
- 17 Αυτό προκύπτει, κατά δεύτερο λόγο, από τό γεγονός ότι ή επίδικη εισφορά αποτελεί ένα σύνολο με τήν εισφορά πού επιβάλλεται από τήν ίδια έσωτερική νομοθεσία επί των έκδοτών βιβλίων, καθώς και από τό γεγονός ότι πλήττει μιιά σειρά συσκευών πολύ διαφορετικής φύσεως, οι όποιες έξάλλου κατατάσσονται σε διαφορετικά δασμολογικά κεφάλαια, αλλά έχουν άκριβώς τό κοινό στοιχείο ότι όλες προορίζονται, παράλληλα προς άλλες ειδικότερες χρήσεις, να χρησιμοποιηθούν για άνατύπωση.
- 18 'Από τίς σκέψεις αυτές προκύπτει ότι δέ διαπιστώθηκε ή άποδιδόμενη παράβαση και ότι ή προσφυγή πρέπει να άπορριφθεί.

Έπί των δικαστικών έξόδων

- 19 Σύμφωνα με τό άρθρο 69 παράγραφος 2 του κανονισμού διαδικασίας, ό ήττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, έφ' όσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Στην προκειμένη περίπτωση, ή προσφεύγουσα, ως ήττηθείσα, πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα.

Διά ταυτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει και αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως άδασιμη.
- 2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Mertens de Wilmars

Pescatore

Mackenzie Stuart

Koormans

O'Keefe

Touffait

Due

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Φεβρουαρίου 1981.

Ο γραμματεύς

A. Van Houtte

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JEAN-PIERRE WARNER
ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1980¹

*Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,*

Πρόκειται για προσφυγή που άσκησε η Έπιτροπή κατά της Γαλλικής Δημοκρατίας, δυνάμει του άρθρου 169 της συνθήκης ΕΟΚ. Η Έπιτροπή ισχυρίζεται ότι η Γαλλική Δημοκρατία, εισάγοντας για το 1976

μέ το «Loi de finances» «μιά εισφορά επί της χρησιμοποίησεως της ανατυπώσεως» («redevance sur l'emploi de la reprographie»), παρέλειψε να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με

- (i) το άρθρο 12 της συνθήκης που απαιτεί από τα Κράτη μέλη να μην επιβάλλουν

¹ — Μετάφραση από τα αγγλικά.